

Aan: statencommissie Zorg , Cultuur en Welzijn

Onderwerp : advisering Regionaal Arrangement Eemland

Datum: 1 februari 2005

Portefeuillehouder: J.P.G. van Bergen

Behandelend ambtenaar: M.P.M. Hopmans

Hierbij het advies dat GS op 1 februari hebben vastgesteld betreffende het Regionaal Arrangement Eemland. Het advies is verzonden aan de deelnemers aan het Arrangement. Het advies wordt gevoegd bij het Regionaal Arrangement dat ter goedkeuring aan minister van der Hoeven van OCW is voorgelegd.

NOTITIE ADVIES REGIONAAL ARRANGEMENT EEMLAND

Inleiding

Om regionale knelpunten aan te pakken biedt de minister van OC&W de mogelijkheid om door samenwerking in een regio toestemming te krijgen voor het stichten, verplaatsen en/of omzetten van VMBO-afdelingen, voor het stichten van nevenvestigingen voor VMBO en het voor aanbieden van intrasectorale programma's, ook als niet volledig voldaan wordt aan wettelijke (stichtings)normen. Voorwaarde is dat aan de verzoeken om toestemming een integraal plan ten grondslag ligt: het zogenaamde *Regionaal arrangement*.

Met een Regionaal arrangement wordt een kwantitatieve danwel kwalitatieve versterking van het VMBO beoogd: bevordering van innovatie en attractiviteit van het VMBO, afstemming met het vervolgonderwijs en het bedrijfsleven.

Het Regionaal arrangement is een samenwerkingsovereenkomst met een looptijd van tenminste vijf jaar tussen scholen met VMBO. De samenwerkingsovereenkomst moet gericht zijn op regionale versterking van het VMBO-aanbod in relatie tot het vervolgonderwijs en regionale economische en arbeidsmarktontwikkelingen. Bij de opstelling van een regionaal arrangement zijn, naast de VMBO-scholen, ook het vervolgonderwijs, het regionale bedrijfsleven en de gemeenten (onder andere in verband met huisvestingsconsequenties) betrokken.

Het Regionaal Arrangement Eemland

In de regio Eemland (Amersfoort, Baarn, Bunschoten-Spakenburg, Eemnes, Leusden, Soest, Woudenberg en de Gelderse gemeente Nijkerk) spelen diverse problemen met betrekking tot het VMBO:

- Gebrekkige aansluiting met het vervolgonderwijs
- Slechte aansluiting op de regionale arbeidsmarkt
- Infrastructuur sluit niet aan bij de wensen van leerlingen
- Teruglopende leerlingenaantallen, met name in het technisch onderwijs

Niet alleen dreigt hierdoor op termijn het technisch beroepsonderwijs in de regio te verdwijnen, maar ook ontstaan op de middellange termijn tekorten aan geschoold technisch personeel voor het bedrijfsleven. In andere beroepsgroepen (administratie, ict) ontstaan overschotten.

Deze problematiek maakt het noodzakelijk te komen tot een brede visie op het VMBO in de regio in relatie tot het vervolgonderwijs en de regionale arbeidsmarkt. Deze visie moet gericht zijn versterking van het VMBO door verbetering aansluiting op het vervolgonderwijs en op de arbeidsmarkt met als algemene doelstelling het bereiken van een startkwalificatie en een baan voor elke leerlingen en daarmee een bijdrage te leveren aan het verminderen van jeugdwerkloosheid.

Deze visie is door de scholen zelf ontwikkeld. De provincie heeft hierbij als aanjager gefunctioneerd door het oorspronkelijke beperkte idee om alleen het techniekonderwijs aan te pakken te verbreden naar alle VMBO-scholen in de regio (ook de scholen met alleen theoretische leerweg zijn betrokken) en te zorgen dat er goede projectleider werd aangetrokken; deze projectleider werd betaald uit subsidie van het ministerie van OCW.

Bij het Regionaal arrangement zijn alle scholen in de regio met VMBO betrokken:

- Meridiaan College te Amersfoort (RK)
- Meerwegen Scholengroep te Amersfoort en Nijkerk (PC)
- Scholengroep Openbaar Onderwijs te Amersfoort (Openbaar)
- Van Lodensteincollege te Amersfoort en Hoevelaken (Reformatorisch)
- Guido de Brès te Amersfoort (Gereformeerd)
- Wellantcollege te Amersfoort (Algemeen bijzonder)

- Groenhorstcollege te Nijkerk (PC)
- Waldheim mavo te Baarn (PC)
- Grifflandcollege te Soest (PC)

Daarnaast zijn alle ROC's en AOC's in de regio erbij betrokken:

- ROC Midden-Nederland (Algemeen bijzonder)
- ROC ASA (PC)
- Hoornbeeck College (Reformatorisch)
- Menso Alting College (Gereformeerd)
- Wellant College (Algemeen bijzonder)
- Groenhorst College (PC)

De provincie Utrecht en de gemeente Amersfoort waren als adviseur betrokken bij het totstandkomen van het Regionaal Arrangement.

De provincie Utrecht hield de provincie Gelderland, in verband met de betrokkenheid van de gemeente Nijkerk, op de hoogte van het proces. De gemeente Amersfoort deed hetzelfde ten aanzien van de overige gemeenten in de regio met onderwijsvoorzieningen (Baarn, Bunschoten-Spakenburg, Soest en Nijkerk).

De gehele infrastructuur van het VMBO in relatie tot het vervolgonderwijs en de regionale arbeidsmarkt en de knelpunten daarin is in kaart gebracht. Op 16 december 2004 hebben de acht VMBO-schoolbesturen in de regio Eemland het regionaal arrangement ondertekend. Daarmee hebben zij zich gecommitteerd aan het oplossen van bovengenoemde problemen. In het regionaal arrangement staan onder andere de volgende afspraken.

- Nog in het schooljaar 2004 - 2005 wordt een plan van aanpak opgesteld gericht op een verbeterde doorstroom van leerlingen van het VMBO naar het MBO en het behalen van tenminste een startkwalificatie voor alle leerlingen.
- Het VMBO wil voor het einde van het schooljaar 2005 - 2006 meer stageplaatsen creëren.

Infrastructuurafspraken in het Regionaal Arrangement

Een globale analyse van de economische situatie in de regio geeft aan dat een grootscheepse herschikking van de afdelingen in het VMBO in deze regio niet de oplossing is voor de gesignaleerde knelpunten. De dienstensector is en blijft belangrijk voor de regio en zal breed opgeleide mensen uit alle sectoren verlangen. De scholen zoeken daarom met name voor hun beroepsgerichte leerwegen naar mogelijkheden om tot een bredere invulling van de onderwijsprogramma's te komen. Men wil veelal overgaan op de zogenaamde intrasectorale programma's (ISP's), maar soms wordt nog naar bredere oplossingen gezocht. Hiervoor worden zowel onderwijskundige, maatschappelijke als economische redenen aangevoerd. Het proces van verbreding kent op elke school een eigen dynamiek. Sommige programma's zullen daarom al per 1 augustus 2005 worden gestart, voor andere programma's is nog wat meer tijd nodig. Sommige onderliggende afdelingen zullen daarom ook wat sneller slapend worden gemaakt dan andere. Ook worden deze onderliggende afdelingen soms gehandhaafd om kleine groepen leerlingen maatwerktrajecten te kunnen bieden.

De infrastructuur van het VMBO zal op een paar punten worden gewijzigd. De wens om te komen tot bredere invulling van het onderwijs leidt tot overeenstemming over de volgende aanvragen voor intrasectorale programma's per 1 augustus 2005:

- Van Lodenstein:
Handel en Administratie in basis- en kaderberoepsgerichte leerweg (onderliggende afdelingen blijven vooralsnog bestaan), Metalektro (onderliggende afdelingen blijven vooralsnog bestaan), Landbouwbreed (onderliggende afdeling wordt slapend). Deze ISP's wil men in Hoewelaken gaan aanbieden. Alleen Landbouwbreed wordt per 1 augustus 2005 geïmplementeerd, de andere aanvragen in de loop van de komende vijf jaar.

- Meridiaan:
ISP Bouwbreed en Metalektro (onderliggende afdelingen worden slapend) per 1 augustus 2005.
- Corlaer:
ISP Metalektro (onderliggende afdelingen blijven vooralsnog bestaan) en Handel en Administratie (afdeling mode en commercie wordt slapend). Beide programma's per 1 augustus 2005.
- Guido de Brès:
ISP Handel en Administratie per 1 augustus 2005 (onderliggende afdelingen worden slapend), Zorg en Welzijn en Metalektro (onderliggende afdelingen blijven vooralsnog bestaan). Deze laatste twee programma's worden in de loop van de komende vijf jaar ingevoerd, waarna de onderliggende afdelingen alsnog gaan slapen.

Beoordeling

Voor het verzorgen van een intrasectoraal programma moet worden voldaan aan het criterium dat de aanvrager toestemming heeft om alle onderliggende afdelingen aan te bieden in (de vestiging van) de school waarvoor het intrasectorale programma wordt aangevraagd. In afwijking van het voorgaande mag voor het intrasectorale programma Handel en Administratie één van de onderliggende afdelingen ontbreken. In elk geval moet of de afdeling Handel en verkoop of Administratie aanwezig zijn.

Voor alle gewenste intrasectorale programma's geldt dat minimaal één van de vereiste onderliggende afdelingen aanwezig is. In één geval is dat niet zo: het Corlaer in Nijkerk beschikt slechts over de afdeling Mode en commercie.

Dit zou te weinig zijn voor een positief advies omdat zowel Handel en verkoop als Administratie ontbreken. Het toetsingskader kent evenwel een uitzonderingsbepaling:

In bijzondere gevallen kan hiervan afgeweken worden. Daarbij wordt gekeken naar de gevolgen die dit heeft voor de spreiding van het aanbod van VMBO. Hierbij moet worden aangetoond dat de belanghebbende scholen in de regio het verzoek steunen dan wel verklaren geen bezwaar te hebben.

Onderhavig Regionaal arrangement is opgesteld in goed overleg van alle schoolbesturen. Zij hebben allen de samenwerkingsovereenkomst getekend waarin bovenstaande wensen betreffende infrastructuur zijn opgenomen. Er zijn derhalve geen bezwaren om deze wensen te honoreren.

De provincie Gelderland staat eveneens positief tegenover dit regionaal arrangement inclusief de infrastructuurwensen.

Conclusie

Wij adviseren positief over dit Regionaal arrangement. Met de besturen zullen we de afspraak maken dat minimaal één maal per jaar een overzicht zal worden verschaft over de stand van zaken. Toekomstige aanvragen betreffende de infrastructuur van het VMBO zullen wij afzetten tegen dit Regionaal arrangement. Zolang aanvragen daarmee in de pas lopen is marginale toetsing voldoende.